

WATERWILDCONFERENTIE IN IRAN

De Conventie voor het behoud van Wateren en Moerasgebieden

Door M. F. Mörzer Bruyns en J. Rooth

In 1971 werd te Ramsar (Iran) een belangrijke conferentie gehouden onder auspiciën van het „International Waterfowl Research Bureau” (I.W.R.B.), die ten doel had te komen tot het vaststellen van de tekst van een al jarenlang voorbereide conventie voor het behoud van wateren en moerasgebieden.

Deze conventie was een onderdeel van de agenda van de V.N.-conferentie te Stockholm 1972.

Ter informatie volgt daarom nog een kort bericht omtrent de Ramsar Conferentie. Er werd daarover in „Het Vogeljaar” nog niet eerder bericht. De Ramsar International Conference on the Conservation of Wetlands and Waterfowl van 29 januari tot 4 februari 1971 werd te Ramsar (Iran) gehouden.

Van de vele landen in Europa, Afrika en Azië, die waren uitgenodigd, hebben ongeveer 23 gevolg gegeven aan de uitnodiging van de Iraanse regering, 18 van deze landen zonden een officiële delegatie. Er waren bovendien 9 internationale organisaties vertegenwoordigd.

Ondergetekenden namen deel respectievelijk als voorzitter en lid van de Nederlandse Delegatie, waarvan overigens deel uit maakten: mr. E. J. P. Roberts van de Afdeling Verdragen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (vice-voorzitter), mr. W. A. Panis van de Afdeling Juridische Zaken van het Ministerie van CRM, ir. J. A. H. J. G. van Oldeneel tot Oldenzeel, Directeur Faunabeheer, Ministerie LV. en de heer H. K. Michaëlis, Directeur Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging. De laatste trad eveneens op als vertegenwoordiger van de Conseil International de la Chasse (CIC).

De agenda van de conferentie bevatte als voornaamste punt het bespreken, amenderen en goedkeuren van de tekst van het — door Nederland opgestelde — ontwerp van de Conventie voor het behoud van wateren en moerassen. Daarnaast kwamen als agendapunten in het programma voor een aantal voordrachten en discussies, zoals dat ook bij voorgaande internationale conferenties te doen gebruikelijk is geweest.

De conferentie werd geopend op 30 januari met een toespraak van Z.K.H. Prins Abdorezza, broer van de Sjah van Iran. Deze sprak namens de Sjah de conferentie toe en deed daarbij belangrijke mededelingen. Iran verklaarde zich o.a. bereid een van zijn belangrijkste water- en moerasgebieden onder medebestuur van internationale organisaties te brengen. Daarop volgden toespraken van de „Minister of Natural Resources”, de Directeur van de „Game and Fish Department” van dit Ministerie, de heer E. Firouz en van prof. dr. G. T. W. Matthews, directeur IWRB.

Tot president van de conferentie werd gekozen de heer Firouz en tot vice-presidenten dr. Denisov (USSR) en prof. dr. M. F. Mörzer Bruyns (NL), in verband met de omstandigheid dat USSR en Nederland zich zo voor de totstandkoming van de Conventie hebben beijverd.

De heer Firouz heeft zich op buitengewone manier van zijn taak gekweten. Het succes van de conferentie is voor een groot deel aan zijn leiding en persoonlijke inbreng te danken.

De ontwerptekst van de Conventie was reeds sedert het eerste ontwerp in 1967 verscheidene keren in internationaal verband besproken, het laatst in Finland - 1970.

Voor de Ramsar conferentie werden schriftelijke amendementen ingediend door Nederland, USSR, Frankrijk en Zweden. De tekst en de amendementen werden besproken in 4 zittingen. Er bestond geen wezenlijk verschil van mening bij de delegaties inzake de opzet en het doel van de Conventie. Toch werd er uitgebreid gediscussieerd over vele details aan de hand van de verschillende voorstellen. De meeste aandacht vergden twee niet technische maar politieke struikelblokken. De eerste betrof de bepaling of alle staten de conventie zouden mogen ondertekenen, dan wel alleen die, welke een relatie hebben met de UNO, of een organisatie daarvan. Na lang beraad, waarbij USSR zich tot het laatst hardnekkig bleef verzetten tegen het aanvaarden van de zogenaamde „Weense clause”, werd tot het laatste besloten.

Het tweede struikelblok betrof het betrekken van „afhankelijke” gebieden zoals bijv. Suriname ten opzichte van Nederland in de Conventie. Ook daar werd tenslotte overeenstemming bereikt.

De UNESCO verklaarde zich in beginsel bereid als depositair op te treden terwijl de IUCN toezegde als bureau ten bate van de Conventie te willen fungeren.

De „final act” kon tenslotte op de laatste zitting op 3 februari 1971 door de 18 delegaties worden ondertekend.

De wetenschappelijke en technische bijdragen van de conferentie hadden betrekking op de volgende onderwerpen.

1. evaluatie van watervogelgebieden.
2. betekenis van voor watervogels belangrijke wateren en moerassen in het gebied van de Kaspische Zee en Centraal Zuid-Azië.
Er werd daarbij vooral aandacht geschonken aan trekwegen en „groene banen” en netwerken van reservaten en refugia.
3. beheer van waterwildgebieden en van waterwildpopulaties in Noord-Amerika.
4. coördinatie van waterwildjacht en jachtwetgeving in Europa, Afrika en Azië.

Als afzonderlijke punten kwamen ter sprake:

1. de berichtgeving van de delegaties betreffende de status van de belangrijke water- en moerasgebieden in hun landen.
2. berichtgeving van de delegaties betreffende bedreigingen voor belangrijke water- en moerasgebieden.

Bij al deze besprekingen werden belangwekkende mededelingen gedaan, die niet slechts voor het behoud en beheer van wateren en moerassen in het algemeen van belang waren, maar als „gevallen” ook voor vrijwel alle landen afzonderlijk o.a. ook voor Nederland.

Uit deze besprekingen resulteerden uiteindelijk een tiental aanbevelingen. Eén daarvan heeft betrekking op het Waddenzegebied van Denemarken, Duitsland en Nederland. Een ander op de gevaren van de verontreiniging van de zee door olie. Beide zijn voor Nederland van belang.

De conferentie was in alle opzichten voortreffelijk georganiseerd door de „Game and Fish Department” van Iran.

In aansluiting op de besprekingen werden bezoeken gebracht aan enkele belangrijke watervogel-, rust- en overwinteringsgebieden in het Iraanse Kaspische Zee kustgebied. Deze bezoeken waren waardevol, niet alleen voor de deskundigen, die de bezochte gebieden met die in eigen land en in andere delen van de wereld konden vergelijken, maar voor alle deelnemers omdat het steeds nuttig bleek bepaalde reserveer- en beheersproblemen te bespreken aan de hand van concrete situaties.

Diepe indruk op de deelnemers maakte vooral het bezoek aan de baai van Gorgan en het schiereiland Miln Käleh in het uiterst Z-Oosten van het kustgebied. Dit kwam niet alleen door de uitgestrektheid van het gebied $\pm 60 \times 30 \text{ km}^2$, maar ook door de soortenrijkdom en vooral het voorkomen van belangrijke populaties van overigens zeldzame soorten (o.a. van de zeearend, duikeenden, wilde ganzen, pelikanen en flamingo's).

Het officiële verslag van de conferentie, uitgegeven door het IWRB te Slimbridge (Glouc.) Engeland, is in juni 1972 verschenen.

• Prof. dr. M. F. Mörzer Bruyns, Landbouwhogeschool, afdeling Natuurbehoud en Natuurbeheer, Wilhelminaweg 1, Wageningen.

Drs. J. Rooth. Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kasteel Broekhuizen, Leersum.

Hulp aan de steenuil

Door het verdwijnen van natuurlijke boomholten (in het bijzonder in fruitbomen) gaat de steenuil in Zwitserland in aantal achteruit. Ongetwijfeld zijn er ook andere oorzaken aan te wijzen. Tot op heden bleek het onmogelijk te zijn steenuiltjes in kunstmatig gemaakte hopen aan te trekken. Een nieuwe, zopas in Duitsland uitgekomen, nestkasttype blijkt door de steenuil te worden geaccepteerd. De volgende gegevens over deze kast zijn: lengte minstens 80 cm, hoogte en breedte elk ca. 20 cm, vlieggat aan één der breedtekanten ca 7 cm. De kast moet horizontaal aan de onderzijde van een zomogelijk dikke tak op 3 tot 5 meter

hoogte boven de grond worden bevestigd, of op een andere wijze zó aan bomen bevestigd, dat het aanvliegen niet gehinderd wordt. In de kast wordt wat turfmoalm gestrooid. Kasten worden het beste geaccepteerd op plaatsen waar steenuilen roepen, waar zich natuurlijke hopen bevonden of bevinden en vaak in de buurt van boerderijen, buitenplaatsen, vooral daar waar fruit- en andere loofbomen groeien. Voor monsters en beschrijvingen voor doe-het-zelvers van steenuilkasten stellen men zich in verbinding met W. Fuchs, Groszstein, 6438 Ibach, Zwitserland. Tel. 043 - 3 31 03. (Der Ornithologische Beobachter jrg. 68, Heft 3, pag. 160).